

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/54/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1717201104
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1717201104.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členiek senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Moniky Holickej v spore žalobcu: R Collectors s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 50 094 297, zastúpeného: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 47 232 471, proti žalovanej: R. X., Q.. XX.XX.XXXX, F. R. U. - K. H., o zaplatenie 817,64 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 21. augusta 2017, č. k. 10Csp/16/2017-32, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.
Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom zo dňa 21. augusta 2017, č. k. 10Csp/16/2017-32, súd prvej inštancie žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 817,64 eura, úrok z nezaplatenej časti istiny do 13.02.2017 v sume 80,94 eura a 5,00 % ročný úrok z omeškania zo sumy 817,64 eura od 14.02.2017 do zaplatenia a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 99,80 %.
2. Vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzatvorili dňa 10.04.2010 zmluvu o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalovanej vo výške 2.000 eur s úrokom 6,00 % ročne. Poskytnutý úver mala žalovaná splatiť v 36 mesačných splátkach po 61,00 eur mesačne bez poistenia, so splatnosťou k 10. dňu v mesiaci od 10.05.2012 do 10.04.2015. V zmluve je uvedené, že žalovaná by mala zaplatiť celkovú výšku nákladov 217,40 eura s RPMN 7,05 % pri priemernej RPMN 21,06 %. Súčet všetkých 36 splátok po 61,00 eur predstavuje celkovú výšku nákladov 196 eur, teda menej ako je uvedené v zmluve. Žalovaná sa dostala do omeškania, preto jej žalobca výzvou zo dňa 26.06.2014 oznámil, že pohľadávka sa stala predčasne splatnou dňa 26.06.2014, a vyzval ju na splatenie celej dlžnej sumy pozostávajúcej z dlžnej istiny v sume 1.238,93 eura, úroku v sume 36,28 eura, poplatkov za upomienky v sume 14,38 eura, teda celkovo sumy 1.289,59 eura.
3. Takto ustálený skutkový stav veci po právnej stránke posúdil podľa § 497, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 52 a nasl., § 121 ods. 3, § 369 § 517 ods. 2, Občianskeho zákonníka, a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná iba čiastočne. Poukázal na to, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzatvorená zmluva, ktorú možno právne kvalifikovať ako zmluvu o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorá sa ako spotrebiteľský právny vzťah spravuje aj ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských právnych vzťahoch, pričom zmluva bola uzatvorená v súlade s dotknutými ustanoveniami príslušných právnych predpisov. Na základe takto uzatvorenej zmluvy žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 2000 eur, ktorý mala žalovaná zaplatiť v 36 splátkach vo výške 61,00 eur splatných od 10.05.2012 do 10.04.2015. Žalovaná úver riadne nesplácala, dostala sa do omeškania, čím porušila zmluvné povinnosti, a preto žalobca ku dňu 13.02.2017 v súlade so zmluvou vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Nezaplatená istina úveru predstavuje sumu 817,64 eura, a preto žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi 817,64 eura. Vo vzťahu k žalobcom uplatnenému

nároku na zaplataenie zmluvného úroku v kapitalizovanej sume 80,94 eura za dobu do 13.02.2017 a vo výške 6,00 % ročne z istiny 817,64 eura od 14.02.2017 až do zaplataenia, uviedol, že pokiaľ ide o časť úrokov dohodnutých v úverovej zmluve po splatnosti úveru, plne sa stotožňuje s argumentáciou uvedenou napr. v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014, podľa ktorého veriteľ má nárok na zaplataenie úrokov z úveru iba do doby predčasného zosplataenia úveru, pretože so stratou výhody splátok úveru pre dlžníka je spojená aj strata nároku veriteľa na úroky po dobe predčasného zosplataenia úveru, jednorazovým zosplatením dlžník stráca oprávnenie užívať prostriedky z úveru, dlžníkovi vzniká povinnosť jednorazovo vrátiť sumu úveru navýšenú o kapitalizované úroky do zosplataenia a po zosplatení je dlžník povinný zaplatiť už len sankcie spojené s omeškáním. Vzhľadom na vyššie uvedené, s odvoláním sa na rozhodnutie Krajského súdu Prešov 6Co/190/2014, má žalobca nárok na zaplataenie riadneho úroku len do predčasného zosplatení úveru teda len za dobu do 13.02.2017. Preto žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi iba zmluvný úrok z omeškaných splátok úveru do 13.02.2017 a vo zvyšnej časti žalobu o zaplataenie úroku vo výške 6,00 % ročne zo sumy 817,64 eura od 14.02.2017 do zaplataenia ako nedôvodnú zamietol. Napokon poukázal na to, že žalovaná sa dostala s plnením záväzku do omeškania, a preto žalobcovi priznal úrok z omeškania v zákonom stanovenej výške 5,00 % ročne zo sumy 817,64 eura od 14.02.2017 do zaplataenia a vo zvyšnej časti, v ktorej žalobca uplatnil úrok z omeškania vo výške presahujúcej zákonnú sadzbu úrokov z omeškania v rozhodnom období o 0,25 % ročne žalobu taktiež zamietol. Pre účely rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania vychádzal z toho, že predmetom konania bolo zaplataenie istiny 817,64 eura, s úrokom 6,00 % do 13.02.2017 v kapitalizovanej výške 80,94 eura a vo výške 6,00 % ročne zo sumy 817,64 eura od 14.02.2017 do zaplataenia, s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 817,64 eura od 14.02.2017 do zaplataenia, čo ku dňu rozhodnutia vo veci predstavuje spolu 899,39 eura (817,64 eura + 80,94 eura + 0,81 eura úrok 6,00 % zo sumy 817,64 eura od 14.02.2017 do 20.02.2017 /podanie žaloby/). Žalobca bol v konaní úspešný v časti o zaplataenie 898,58 eura a teda jeho úspech predstavuje 99,90 %. Žalobca bol teda v konaní úspešný v rozsahu 99,80 %, žalovaný bol v konaní úspešný v rozsahu 99,90 % čo predstavuje čistý procesný úspech žalovaného 0,10 %. O nároku žalovaného na náhradu trov konania teda rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote do zamietajúceho výroku vo veci samej odvolanie žalobca, ktorý v tejto časti žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť, prípadne ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. Namietal, že pokiaľ súd prvej inštancie vychádzal z toho, že povinnosť platiť úroky platí iba do zosplataenia úveru, pretože po zosplatení úveru nastupujú sankční úroky z omeškania a kumulácia úrokov z úveru a úrokov z omeškania by predstavovala neúmernú a neprijateľnú záťaž pre žalovaného, v tejto časti je rozsudok v rozpore so zákonnou úpravou. V prípade zmluvného úroku ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy. Uvedené znamená, že takéto plnenie je nevyhnutne spojené s istinou úveru, od ktorej existencie závisí aj samotný zmluvný úrok ako forma odmeny veriteľa za poskytnutie predmetného úveru. S poskytnutím úveru bol teda späť aj nárok na zmluvné úroky, pričom v danej veci si žalovaná bola tohto nároku vedomá a svojím podpisom zmluvy sa tieto zmluvné úroky zaviazala uhrádzať. Podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný platiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov. Uvedené znenie § 503 ods. 3 ObZ upravuje obdobie za ktoré má veriteľ nárok na zmluvný úrok. Už z jazykového výkladu je zřejmé, že veriteľ má nárok na úrok až do splatenia úveru. Zosplataenie úveru je len zmena termínu splatnosti, na ktorú má veriteľ nárok. V prípade ak by veriteľ úver nezosplatal, dlžník by bol povinný platiť zmluvné úroky. Ak teda je dlžník povinný platiť zmluvné úroky v prípade ak platí úver v splátkach, odporuje logickému výkladu aby bol od toho oslobodený v prípade oprávnenej zmeny termínu splatnosti. Tento záver konštatoval vo svojom rozhodnutí aj Najvyšší súd ČR Rozsudkom 32Cdo 3830/2014, podľa ktorého jazykové vyjadrenie právneho úkonu musí byť posudzované z hľadiska gramatického (jazykového), logického a systematického výkladu a súd okrem uvedeného posúdi na základe dokazovania, aká bola skutočná vôľa strán v okamžiku uzatvárania zmluvy a táto vôľa nebola v rozpore s uvedenými výkladmi. Vzhľadom na fakt, že k vráteniu celej poskytnutej istiny doposiaľ nedošlo, nedošlo ani k zániku dohodnutého záväzku žalovanej, v zmysle ktorého je povinná naďalej uhrádzať zmluvne dohodnuté úroky. Ad absurdum, v prípade nepoctivého dlžníka, by tento zo špekulatívnych dôvodov mohol bezprostredne po čerpaní úveru pristúpiť k neplateniu dohodnutých splátok, čím by spôsobil predčasnú splatnosť úveru a vyhol by sa tak plateniu dohodnutých zmluvných úrokov v sadze určenej trhovými mechanizmami. Nepoctivý dlžník

by tak bol viazaný iba na platenie výhodnejších úrokov z omeškania v právnych predpisoch regulovanej výške úrokovej sadzby a súd by zároveň takejto nepoctivosti poskytoval ochranu. Dohodnuté (zmluvné) úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu, úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku uvedeného priamo v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Najvýraznejšie tieto odlišnosti demonštruje skutočnosť, že aj keď dlžník nie je v omeškaní s plnením dlhu, môže veriteľ požadovať úroky dohodnuté v zmluve, na druhej strane, úroky z omeškania môže požadovať pri omeškaní dlžníka aj v prípade bezodplatnej pôžičky. Obidva úroky môže teda veriteľ žiadať popri sebe, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. Taktiež nesúhlasil s tvrdením súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k značnej nerovnováhe vo vzťahoch medzi účastníkmi konania. Keďže oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ, nemôže ísť o dvojité sankcionovanie žalovanej. Ani sankčný úrok nie je kompenzáciou veriteľa za poskytnutie úveru. Zmluvný úrok je totiž odplatom (cenou) za poskytnutie finančných prostriedkov a tvorí tak ekonomickú podstatu poskytovania finančných prostriedkov ako podnikateľskej činnosti veriteľa. Sankčný úrok nie je a nemôže byť kompenzáciou tejto ceny finančných prostriedkov. Dôsledkom porušenia povinnosti splácať úver riadne a včas dochádza k zosplatneniu úveru. V prípade, ak by mal po zosplatnení nárok len na vrátenie istiny a časti zmluvných úrokov do zosplatnenia, stratila by sa ekonomická podstata poskytovania úverov z dôvodu, že by nemal nárok ani len na vrátenie dojednaných celkových nákladov úveru. To znamená, že odplata za poskytnutie úveru by sa v dôsledku porušenia povinnosti dlžníka splácať riadne a včas, znížila v prospech dlžníka a v neprospech veriteľa. Z vlastného protiprávneho konania navyše nikto nemôže mať prospech. Zosplatnením úveru by dlžník získal nedôvodnú výhodu v tom, že by nebol povinný platiť zmluvný úrok, hoci táto skutočnosť je následkom protiprávneho konania dlžníka. Poukázal na prístup NS ČR (napríklad rozhodnutie NS ČR, sp. zn. 32 Cdo 3830/20111 sp. zn. 31 Cdo 2851/1999, 32 Cdo 2782/1999, 29 Cdo 2606/2000, 33 Cdo 113/2008), ktorý nárok na zmluvný úrok po zosplatnení úveru veriteľom priznáva. V zmluve bola dojednaná celková výška nákladov. Dôsledkom nesplatenia celkových nákladov úveru je úverový obchod v strate v tej výške, aká prislúcha výške nesplatených celkových nákladov podľa zmluvy. Zmluvný úrok po zosplatnení neznamená pre žalovanú dvojité sankcie popri úroku z omeškania z dôvodu, že zmluvný úrok nemá povahu sankcie. Ak by zmluvný úrok povahu sankcie mal, tak by neexistoval nárok dojednať akékoľvek celkové náklady v zmluve. V zmysle vyššie uvedeného, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať úroky z omeškania, pokiaľ nie je zo zákona daná povinnosť platiť poplatok z omeškania. Dlžníkovi, ktorý sa ocitne v omeškaní, tak pribúda ďalšia platobná povinnosť popri už existujúcom peňažnom dlhu. Úrokovým záväzkovým právnym vzťahom je záväzok (zmluvný alebo zákonný) zaplatiť veriteľovi určitú pomernú časť (najčastejšie určenú percentuálnou sadzbou) hlavného peňažného záväzku. Dohodnuté (zmluvné) úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu, úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku uvedeného priamo v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Najvýraznejšie tieto odlišnosti demonštruje skutočnosť, že aj keď dlžník nie je v omeškaní s plnením dlhu, môže veriteľ požadovať úroky dohodnuté v zmluve, na druhej strane, úroky z omeškania môže požadovať pri omeškaní dlžníka aj v prípade bezodplatnej pôžičky. Obidva úroky môže teda veriteľ žiadať popri sebe, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. Zmluvný úrok je formou odplaty za poskytnutie úveru a nemá charakter sankcie. Zmluvný úrok, ako odplata za poskytnutie úveru tak, ako sa ho domáha žalobou, neprekračuje maximálnu prípustnú výšku odplaty stanovenú osobitným predpisom. S poukazom na uvedené žiadal odvolaniu vyhovieť.

5. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadřila.

6. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. V danom prípade súd prvej inštancie skutkovo ustálil, že žalobca ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzatvorili dňa 10.04.2010 zmluvu o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalovanej vo výške 2.000 eur s úrokom 6,00 % ročne. Poskytnutý úver mala žalovaná splatiť v 36 mesačných splátkach po 61,00 eur mesačne bez poistenia, so splatnosťou k 10. dňu v mesiaci od 10.05.2012 do 10.04.2015. V zmluve je uvedené, že žalovaná by mala zaplatiť celkovú výšku nákladov

217,40 eura s RPMN 7,05 % pri priemernej RPMN 21,06 %. Súčet všetkých 36 splátok po 61,00 eur predstavuje celkovú výšku nákladov 196 eur, teda menej ako je uvedené v zmluve. Žalovaná sa dostala do omeškania, preto jej žalobca výzvou zo dňa 26.06.2014 oznámil, že pohľadávka sa stala predčasne splatnou dňa 26.06.2014, a vyzval ju na splatenie celej dlžnej sumy pozostávajúcej z dlžnej istiny v sume 1.238,93 eura, úroku v sume 36,28 eura, poplatkov za upomienky v sume 14,38 eura, teda celkovo sumy 1.289,59 eura.

8. Súd prvej inštancie konštatoval, že, stotožňujúc sa s argumentáciou uvedenou napr. v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014, veriteľ má nárok na zaplatenie úrokov z úveru iba do doby predčasného zosplatenia úveru, pretože so stratou výhody splátok úveru pre dlžníka je spojená aj strata nároku veriteľa na úroky po dobe predčasného zosplatenia úveru, jednorazovým zosplatením dlžník stráca oprávnenie užívať prostriedky z úveru, dlžníkovi vzniká povinnosť jednorazovo vrátiť sumu úveru navýšenú o kapitalizované úroky do zosplatenia a po zosplatení je dlžník povinný zaplatiť už len sankcie spojené s omeškaním.

9. Odvolací súd, resp. senát odvolacieho súdu, rozhodujúci v tomto spore o odvolaní žalobcu, doposiaľ vo svojej rozhodovacej činnosti vychádzal zo záveru, že veriteľ má v prípade omeškania dlžníka (spotrebiteľa) popri úrokoch z omeškania právo i na dohodnuté úroky zo spotrebiteľského úveru, ktoré možno požadovať súbežne s úrokmi z omeškania aj po splatnosti celého úveru, a to až do úplného vrátenia istiny takéhoto úveru (napr. rozsudok sp.zn. 8Co/200/2017, sp.zn. 8Co/138/2017). Dňa 20.02.2019 však bolo z dôvodu rozdielov v rozhodovacej činnosti jednotlivých senátov na Občianskoprávnom kolégiu Krajského súdu v Bratislave prijaté zjednocujúce Stanovisko č. 1/2019, podľa ktorého, cit: "V prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. (Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co 56/2018 z 28.marca 2018)". Vo veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6Co 56/2018 12, v ktorej prijaté závery boli právnym podkladom pre vypracovanie vyššie uvedeného Stanoviska, sa odvolací súd pri riešení otázky, či žalobcovi prislúcha nárok na zmluvný úrok za obdobie po zosplatení úveru, stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že za obdobie po zosplatení úveru žalobkyni už zmluvný úrok z nezaplatennej istiny neprináleží a poukázal na to, že splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdiel spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatennej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej

nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov. Uvedenou úvahou sa odvolací súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. Povedané inak v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobkyňa odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľavala aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nar. vl. alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014). V danej veci vychádzajúc z toho, že ide o plnenie zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru žalobkyni nepatrí. V tomto smere odvolací súd poukazuje i na rozhodnutie Ústavného súdu SR (sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012), podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania /§ R 59/1998, 4Obo 143/1998/. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi (konkrétne bod 12 a 13 cit. rozsudku). K obdobným právnym záverom dospel Krajský súd v Bratislave aj v rozsudku sp.zn. 9Co 17/2018, v rozsudku sp.zn. 15Co 110/2018, v rozsudku sp.zn. 7Co 347/2017, v rozsudku sp.zn. 10Co 95/2018, v rozsudku 11Co/36/2015. Vzhľadom na uvedené musel odvolací súd zvážiť, či nie je v preskúmvanej veci na mieste vychádzať z právnych záverov prijatých v citovanom Stanovisku č. 1/2019 Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, ktoré bolo prijaté kvalifikovanou nadpolovičnou väčšinou sudcov, ktorí sú členmi daného kolégia. V rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorému je primárne zverená úloha zjednocovania výkladu právnych noriem, totiž daná otázka zatiaľ zjednotená nebola (aspoň o tom odvolací súd nemá vedomosť). V tejto súvislosti odvolací súd vychádzal predovšetkým zo zásady právnej istoty vyjadrenej v čl. 2 Základných zásad Civilného sporového poriadku, ktorý chráni hodnotu predvídateľnosti práva resp. súdnych rozhodnutí, ako jednu z najvyšších ústavných hodnôt materiálneho právneho štátu. Obsahom uvedenej zásady je so zreteľom na závery vyplývajúce z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR (porov. napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99, II. ÚS 243/05) požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, teda že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované. V opačnom prípade dochádza k porušeniu zásady právnej istoty a zákonom ustanovenej povinnosti pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania. I keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06). V nadväznosti na uvedené Ústavný súd SR vníma ako ústavne nesúladnú aj existenciu rozhodnutí krajského súdu vydaných v

skutkovo identických prípadoch, v ktorých rozhodol odchylným spôsobom (viď napr. bod 27 Nálezu sp.zn. I. ÚS 168/2018).

10. Na základe vyššie uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že pri zodpovedaní otázky, či veriteľ má v prípade omeškania dlžníka (spotrebiteľa) popri úrokoch z omeškania právo i na dohodnuté úroky zo spotrebiteľského úveru aj za dobu po vyhlásení mimoriadnej splatnosti celého úveru až do úplného vrátenia istiny, možno; za stavu chýbajúcej ustálenej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR k danej otázke; zabezpečiť dôsledné rešpektovanie zásady právnej istoty vyjadrenej v čl. 2 Základných zásad C.s.p. iba tak, že odvolací súd, resp. senát rozhodujúci v preskúmvanej veci, bude vychádzať z právnych záverov vyslovených vo vyššie citovanom Stanovisku č. 1/2019 Občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, teda z toho, že v prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru veriteľovi zmluvný úrok za dobu od okamihu zosplatenia úveru do splatenia istiny nepatrí. Podľa názoru odvolacieho súdu je; za stavu názorovej nejednotnosti v danej otázke jednotlivých senátov Krajského súdu v Bratislave, existujúcej pred prijatím citovaného Stanoviska č. 1/2019; v záujme zabezpečenia právnej istoty všetkých dotknutých subjektov ako i naplnenia princípu predvídateľnosti rozhodovania znamenajúceho, že strany v spore môžu legitímne očakávať, že štátne orgány budú v skutkovo a právne porovnateľných prípadoch rozhodovať rovnako, nevyhnutné vychádzať z jednotných právnych záverov a prikloniť sa k právnemu názoru prezentovanému väčšinou odvolacích senátov na Krajskom súde v Bratislave vyjadrenom v prijatom Stanovisku a k argumentácii uvedenej v rozsudku na Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co 56/2018 12, z ktorej tento právny názor vychádza.

11. V súlade s vyššie prezentovaným právnym názorom je potom správne aj konštatovanie súdu prvej inštancie, že podmienky dohodnutého úročenia úveru platia iba za predpokladu, že trvá zmluvný vzťah; v tomto prípade založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere; ktorým boli medzi zmluvnými stranami dojednané podmienky poskytnutia úveru, a žalobca má, pokiaľ ide o dohodnuté úroky z úveru, nárok iba na úrok do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru.

12. So zreteľom uvedené odvolací súd považoval argumenty žalobcu, opierajúce sa tiež o ním citované rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR, ktoré dospeli k opačnému záveru, za nedôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie, v napadnutej časti vychádzajúci z právneho posúdenia veci, ktoré treba v danej veci považovať za správne, podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

13. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého v odvolacom konaní úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Podľa obsahu spisu žalovanému žiadne trovy nevznikli, je preto v súlade s čl. 17 základných princíпов Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, potrebné rozhodnúť priamo tak, že žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.februára 2018 sp. zn. 7Cdo 14/2018 uverejnené pod R 72/2018 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018).

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok

odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).